BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

ANUL 118 Sibiu, 15 iunie 1970 Nr. 23—24

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ŞI SIBIU

PREŢUL INSERŢIUNILOR:
Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori, se dă rabat corespunzător. Inserţiunile se adresează ADMINISTRAŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai, nr. 35.

ARTICOLELE ŞI CORESPONDENŢA
se adresează REDACŢIEI Telegrafului Român, Sibiu, str 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:
Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Pogorîrea Duhului Sfînt

Încă în vremea cînd propovăduia oamenilor, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a făgăduit Sf. Apostoli că le va trimite putere de sus, li-l va trimite pe Duhul Sfînt. Chiar cu cîteva clipe înainte de a se înălţa la cer a grăit ucenicilor: „Şi iată, eu trimit făgăduinţa Tatălui meu peste voi, iar voi şedeţi în cetatea Ierusalimului, pînă vă veţi îmbrăca cu putere de sus" (Luca 24, 49).

Sfinţii Apostoli au urmat îndrumării Mîntuitorului: ei au rămas în Ierusalim, aşteptînd împlinirea făgăduinţei pe care şi „Duhul Sfînt a prezis-o prin gura proorocului David" (Fapte 1, 16). Şi stăruiau acolo în rugăciune, în dragoste frăţească şi în fapte bune.

Dar iată, cînd „s-a împlinit ziua praznicului a cincizeci de zile" (Fapte, 2, 1) şi cînd toţi se găseau adunaţi la un loc, „s-a făcut fără de veste, din cer, sunet ca de suflare de vifor ce vine repede şi a umplut toată casa unde şedeau şi li s-au arătat limbi împărţite ca de foc şi au şezut pe fiecare din ei şi s-au umplut toţi de Duhul Sfînt şi au început a grăi în alte limbi, precum le da lor Duhul a grăi" (Fapte 1, 2—4).

Aşa s-a făcut pogorîrea Duhului Sfînt peste Sf. Apostoli.

Iar îndată după aceasta, darurile aşezate în aleşii Domnului s-au arătat şi ele spre cei ce erau adunaţi la Ierusalim, din aproape toată lumea cunoscută pe acea vreme. Şi grăiau cu înţelepciune şi cu tărie, că „se spăimîntau toţi şi se mirau, zicînd unul către altul: Ce să fie aceasta?" (Fapte 2, 12). Pentru luminarea acestei întrebări, Sf. Ap. Petru „şi-a ridicat glasul" (Fapt. Apost. 2, 14) şi a tîlcuit Scripturile. El a arătat, pe înţelesul mulţimii, că toate cîte s-au făcut cu Domnul pe cînd se găsea trupeşte între oameni şi ceea ce se făcea acum, „erau după sfatul cel rînduit şi după cea dinainte-ştiinţă a lui Dumnezeu" (Fapte 2, 23). Iar Iisus, pe care „l-a înviat Dumnezeu" (Fapte 2, 32), „Înălţîndu-se deci cu dreapta lui Dumnezeu şi luînd de la Tatăl făgăduinţa Sfîntului Duh, l-a revărsat pe acesta" (Fapte 2, 33), aşa cum s-a văzut şi auzit atunci.

Grai potolit şi limpede, pe care, auzindu-l cei de faţă, „au fost pătrunşi la inimă şi au zis către Petru şi către ceilalţi Apostoli: Ce să facem? Iar Petru a zis către ei: Căiţi-vă şi să se boteze fiecare din voi în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor, şi veţi lua darul Sfîntului Duh. Căci pentru voi este făgăduinţa şi pentru toţi cei pe cîţi va chema Domnul Dumnezeul nostru" (Fapte 2, 37—39). „Deci în dragoste primind cuvîntul lui, s-au botezat şi s-au adăugat în ziua aceea ca la trei mii de suflete. Şi erau aşteptînd în învăţătura Apostolilor şi în tovărăşie şi în frîngerea pîinii şi în rugăciuni" (Fapt. Ap. 2, 41—42).

Aşadar, Cincizecimea este praznicul Duhului Sfînt, sărbătoarea în mijlocul căreia Mîntuitorul Hristos, prin trimiterea Duhului de viaţă dătător, a întărit întemeierea Bisericii Sale. Duhul a turnat înţelepciune în fiinţa Sf. Apostoli; Duhul le-a dat lor tăria propovăduirii Evangheliei păcii, Duhul i-a înnoit şi sfinţit pe ei. Cu acelaşi Duh este luminată Biserica în toată vremea şi tot El coboară în fiecare slujitor al Bisericii deodată cu punerea mîinilor de către arhiereu. De El şi de darul Lui se învredniceşte fiecare creştin, prin bunătatea şi iubirea lui Dumnezeu. Către El, creştinul adevărat se roagă zilnic, astfel:

„Împărate ceresc, Mîngîietorule, Duhul adevărului, carele pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte de toată întinăciunea şi mîntuieşte, Bunule, sufletele noastre".

D. Călugăr

Din înţelesurile Rusaliilor

În Duminica Rusaliilor sărbătorim minunea Pogorîrii Duhului Sfînt peste Apostoli şi ziua întemeierii Bisericii creştine.

Încă înainte de începerea patimilor, Domnul Iisus Hristos nu o dată a prevenit pe ucenicii Săi despre trimiterea unui alt Învăţător, pe Duhul Sfînt; iar înainte de Înălţarea Sa la cer, le-a poruncit ca să nu plece din Ierusalim pînă nu se vor îmbrăca cu putere de Sus, pînă cînd le va trimite pe Duhul Sfînt, Duhul care să-i înveţe ce să grăiască. Fiind supuşi şi ascultători, ei au rămas în Ierusalim, după Înălţarea la cer a Învăţătorului lor. Aici, zilnic se adunau la rugăciune, aşteptînd cu nerăbdare plinirea făgăduinţei Mîntuitorului, adică trimiterea Duhului Sfînt.

În acest timp, a avut loc completarea numărului apostolilor, în locul lui Iuda cel căzut. La propunerea lui Petru, credincioşii au ales pe Iosif şi pe Matia, care, în permanenţă, au participat la propovăduirea Domnului şi la Învierea Sa. În urma rugăciunii stăruitoare săvîrşite în comun, sorţul apostoliei a căzut asupra lui Matia.

În ziua a zecea după Înălţare erau două sărbători: una a iudeilor — Cincizecimea, adică Rusaliile (în care evreii aduceau jertfă lui Dumnezeu, pentru începutul secerişului de primăvară) şi alta a creştinilor — Duminica. Dis de dimineaţă, Sf. Apostoli s-au adunat la rugăciune. Împreună cu ei, după tradiţie, a fost şi Maica Domnului. Ca şi pînă atunci, ucenicii stăteau retraşi, rugîndu-se în căsuţa lor sărăcăcioasă, săvîrşind în taină Sf. Euharistie.

La ora 9 dimineaţa, cerul s-a deschis şi o lumină strălucitoare sfîşia văzduhul, un tunet ca de vifor se coborî peste casa unde se aflau apostolii în rugăciune, umplînd toată casa. Deasupra capului fiecărui apostol se opri cîte o limbă strălucitoare ca de foc. Acesta a fost semnul Pogorîrii Duhului Sfînt. Deodată, apostolii s-au schimbat; sufletele lor s-au luminat, îndată ei şi-au amintit de cuvintele Mîntuitorului în deplina lor claritate şi au înţeles adevărata lor însemnătate. În acelaşi timp, ei au căpătat curaj şi bărbăţie, gata de a-şi pune viaţa pentru propovăduirea credinţei sfinte. Printre alte daruri (darul prorocirii, al minunilor etc.), ei au primit darul şi puterea de a vorbi în toate limbile pămîntului „... precum le dădea lor Duhul a grăi" (F. Ap. 2, 4).

Îmbrăcaţi cu putere de Sus, ei au început să propovăduiască în public despre măreţia lui Dumnezeu.

Sfîntul Duh, după făgăduinţa Mîntuitorului, este în Biserică şi va fi pînă la sfîrşitul veacurilor.

Cu multe zile înainte, la sărbătoarea Cincizecimii, după obicei, la Ierusalim s-au adunat evrei şi prozeliţi din toate părţile lumii (Asia Mică, Egipt, Creta, Grecia etc.).

„Prozeliţii" se numeau păgînii trecuţi la religia iudaică. Unii dintre aceştia, circulînd pe străzile oraşului, au auzit zgomotul produs la pogorîrea Duhului Sfînt şi s-au oprit lîngă casa unde se aflau Sf. Apostoli. Curînd se adunară aici mulţime de

(Continuare în pag. 4)

Taina Nunţii

Fiind înconjurat de mult popor, în una din zile de Mîntuitorul se apropie nişte farisei, care, ispitindu-l, îi pun această întrebare: „Se cade oare omului să-şi lase femeia pentru orice pricină?".

Ispita era aceasta: Dacă Mîntuitorul va răspunde că omul poate desface căsătoria din orice motiv, îl vor învinui că-i prieten cu femeile uşoare şi părăsite de bărbaţii lor şi astfel poporul îl va părăsi. Dacă va zice că nu se cade să se despartă omul de femeie, îl vor învinui că este împotriva Legii lui Moise, care a dat carte de despărţenie şi va ajunge în conflict şi cu Irod, care trăia cu o femeie uşoară şi şi-ar pune astfel viaţa în primejdie, ca şi Ioan Botezătorul.

Fariseilor le-ar fi convenit să cadă Mîntuitorul în oricare din aceste curse. Ce le răspunde Mîntuitorul: „N-aţi citit (în Scriptură) că cel ce i-a făcut la început, bărbat şi femeie i-a făcut pe ei? Pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa şi vor fi amîndoi un trup. Deci ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă". (Matei 19, 4—6).

Răspunsul dat de Mîntuitorul fariseilor şi prin ei creştinilor de totdeauna arată în mod limpede că unirea dintre un bărbat şi o femeie se întăreşte, se pecetluieşte prin binecuvîntarea lui Dumnezeu, adică printr-o taină.

Lucrul acesta îl mărturiseşte Sf. Scriptură ca şi viaţa de toate zilele. Iată cum: „Şi a zis Dumnezeu: Nu este bine să fie omul singur pe pămînt, să-i facem ajutor după dînsul. Şi luînd una din coasta lui Adam a făcut femeia pe care văzînd-o Adam a zis: „Iată acum os din oasele mele şi trup din trupul meu" (Facere 2, 23).

Sf. Apostol Pavel întregeşte această ideie astfel: „Datori sînt bărbaţii să-şi iubească femeile lor ca şi trupurile lor ... Cel ce-şi iubeşte femeia sa pe sine se iubeşte, că nimeni nu şi-a urît vreodată trupul său, ci-l hrăneşte şi-l încălzeşte" (Efes. 5, 28—29).

Unirea dintre un bărbat şi o femeie prin căsătorie este atît de mare încît nu mai sînt doi, ci un trup (Facere 2, 22—24; Matei 19, 5—6; I Cor. 6, 16; Efes. 5, 31). Tot ce au e comun al lor, nimic nu mai e separat al unuia, ci al amîndurora deopotrivă.

Insuflat de Dumnezeu, Apostolul Pavel, vrînd să arate cît este de mare această unire, scrie Corintenilor: „Femeia nu este stăpînă pe trupul său, ci bărbatul, asemenea nici bărbatul nu este stăpîn pe trupul său, ci femeia" (I Cor. 7, 4). Prin aceste cuvinte Apostolul vrea să arate că fiecare soţ este chemat să facă voia celuilalt, că Dumnezeu n-a făcut doi indivizi cu destinaţii separate, ci două sexe: bărbat şi femeie, care se doresc, se caută, se atrag şi prin cununie se întregesc, încît nu mai sînt doi, ci unul.

Iată de ce se poate spune că în căsătorie, adică în familie, oricine poate vedea într-un fel unitatea şi fericirea raiului şi acest lucru ni-l dovedeşte şi viaţa de toate zilele.

Familia-i grădina lui Dumnezeu unde cresc cele mai alese flori, este cetatea care te ajută să birui greutăţile vieţii.

Dacă unirea şi fericirea raiului se reflectă pe pămînt în familie, se pune întrebarea: este cununia o taină? Adică, se cere ca unirea dintre bărbat şi femeie să fie împărtăşită de darul Duhului Sfînt, cum învaţă Biserica noastră? Sau este o simplă împreunare de bună voie între un bărbat şi o femeie, care devin un singur trup numai prin faptul că s-au împreunat?

(Continuare în pag. 4)

Scopul cultului divin ortodox

Am spus cu altă ocazie ce înţelegem prin cultul divin. Am spus atunci că cultul divin constă din slujbe bisericeşti care sînt formulare de rugăciune prin care comunitatea (Biserica) se roagă, îl laudă pe Dumnezeu, îi mulţumeşte. Fiecare slujbă bisericească este alcătuită din ceremonii liturgice, ca: gesturi, mişcări, îngenunchieri, binecuvîntări, citiri, rugăciuni, molitfe, ectenii şi formule sacramentale.

Cineva s-ar putea întreba: de ce a fost necesar ca Mîntuitorul şi Sf. Biserică să rînduiască toate aceste ceremonii şi slujbe? Pentru că numai prin aceste forme văzute ale cultului divin se poate realiza în om mîntuirea adusă de Iisus Hristos şi omul se poate împărtăşii de roadele acestei mîntuiri.

Scopul cultului divin este întreit: latreutic-euharistic, adică prin cultul divin îi aducem lui Dumnezeu supremul act de adorare şi mulţumire. Al doilea scop al cultului este cel harismatic, înţelegînd prin acesta că prin formele văzute ale cultului divin se împărtăşeşte credincioşilor harul lui Dumnezeu. Al treilea scop al cultului este cel didactic şi edificator, înţelegînd prin acesta că cultul divin urmăreşte propagarea învăţăturii creştine şi întărirea vieţii sufleteşti a credincioşilor.

În general putem spune că scopul cultului divin este acela de a pune în legătură sufletul omului cu Dumnezeu, de a realiza legătura cea tainică dintre om şi divinitate.

Credinţa ne spune că toate cîte sînt au fost create de Dumnezeu. Dumnezeu este stăpînul şi făcătorul vieţii noastre, acela care conduce toate lucrurile spre scopul lor. Omul simte şi recunoaşte atotputernicia acestei fiinţe, dar mai recunoaşte totodată şi nimicnicia sa, neputinţa persoanei sale. Astfel se naşte în sufletul omului — văzînd omul neputinţa sa — dorinţa de a-l adora pe Dumnezeu, de a i se închina, de a-i aduce laudă şi mulţumire. Aceste sentimente faţă de divinitate le manifestă omul înafară prin diferite acte şi forme ale cultului divin: rugăciuni, îngenunchieri, cîntări sfinte, participarea cu toată fiinţa lui la sfintele slujbe.

Nu numai credinciosul singur ci şi comunitatea îşi manifestă credinţa, adoraţiunea, lauda şi mulţumirea faţă de Dumnezeu, prin cultul divin public. Prin participarea credincioşilor la actele de cult mărturisesc că ei sînt membrii ai aceleiaşi comunităţi care este Biserica şi că sînt legaţi întreolaltă prin rugăciunea pe care o fac unii pentru alţii şi prin mărturisirea credinţei.

Toate actele de adorare, de laudă, de mulţumită pe care individul şi comunitatea credincioşilor le aduc lui Dumnezeu au valoare numai prin mijlocirea Mîntuitorului, fiindcă numai jertfa Lui de pe cruce a putut constitui un act desăvîrşit de recunoştinţă şi mulţumire adus lui Dumnezeu pentru oameni.

Prin toate slujbele bisericeşti, dar mai ales prin participarea la Sf. Liturghie, credinciosul are posibilitatea să-l adore pe Dumnezeu, să-l laude şi să-i mulţumească, căci această Sf. Jertfă este cea mai mare jertfă de preamărire şi de mulţumire care i se poate aduce. Prin Sfînta Liturghie avem posibilitatea să-i aducem lui Dumnezeu cultul, cinstirea şi preamărirea cea mai vrednică de majestatea lui. Acesta este primul scop al cultului divin ortodox: de a-i aduce lui Dumnezeu, prin diferitele slujbe şi rînduieli liturgice, supremul semn al adorării şi mulţumirii noastre.

Al doilea scop al cultului divin este scopul harismatic, adică acela de a revărsa harul sfinţitor în sufletele credincioşilor. Harul sfinţitor ne este necesar pentru mîntuirea noastră şi pentru orice progres pe drumul vieţii duhovniceşti. Acest har îl revarsă Biserica în sufletele noastre numai prin cultul divin. Prin acest cult se realizează sfinţirea omului şi unirea lui cu Dumnezeu. În chip deosebit acesta se realizează prin jertfa Sf. Liturghii, la care toţi cei care participă cu vrednicie se împărtăşesc de roadele acestei jertfe.

Spre a înţelege mai bine acest lucru vom şti şi aceea că formele cultului divin ortodox nu sînt numai nişte acte şi forme care simbolizează ceva, adică numai închipuie sau însemnează ceva, ci prin ele se împărtăşeşte harul dumnezeiesc care curăţă păcatele şi sfinţeşte. Astfel Sf. Botez nu este numai un simbol, ci prin el se revarsă harul lui Dumnezeu asupra celui care se botează curăţindu-l de păcatul strămoşesc şi de toate păcatele personale săvîrşite pînă la botez.

Sf. Euharistie nu este numai un act simbolic, ci prin ea se împărtăşeşte harul lui Dumnezeu.

Al treilea scop al cultului divin este cel didactic sau edificator. Prin cultul divin se urmăreşte şi propagarea învăţăturii creştine, instruirea credincioşilor în cele ale credinţei, şi întărirea lor sufletească. Cultul divin cu diferitele lui părţi, care prefigurează acte şi momente din viaţa Mîntuitorului, sînt o permanentă carte deschisă din care pot citi toţi aceia care vreau cu adevărat să se împărtăşească de harurile cele mîntuitoare ale lui Hristos. În chip deosebit Sf. Liturghie ne oferă şi ne înfăţişează, diferitele ei părţi, Naşterea, propovăduirea, patimile,Învierea şi Înălţarea lui Hristos.

Toate actele cultului creştin ortodox, în chip deosebit Sf. Taine, sînt izvoare nesecate de învăţături creştineşti. Astfel Sf. Botez îi învaţă pe credincioşi dogma despre Sf. Treime. Taina Mărturisirii ne învaţă bunătatea şi iubirea cea fără de margini a lui Dumnezeu. Adeseori printr-o simplă cîntare bisericească sau liturgică putem cunoaşte adevăruri de credinţă pe care altfel nu le-am cunoaşte decît citind cărţi de teologie.

Dar prin actele cultului divin public, prin rugăciunea tuturor în biserică, prin cîntarea în comun, prin îngenuchere, împărtăşire, sufletele noastre se înalţă, se întăresc în credinţă. Prin cultul divin se întăreşte în sufletele credincioşilor: evlavia, credinţa dragostea pentru cele sfinte.

Iată cum prin cultul divin ortodox, prin scopul sfînt al acestor rînduieli dumnezeieşti, se exprimă învăţăturile religioase ale Bisericii Ortodoxe, viaţa şi spiritul acestei Biserici cu toate particularităţile şi cu tot ce constituie tezaurul ei spiritual. Prin cultul Bisericii Ortodoxe, creştinul ortodox îşi află formele de manifestare ale credinţei sale aşa încît fiecare credincios se simte în biserică ca în adevărata casă a lui Dumnezeu, în casa părintelui său ceresc. Prin cultul divin fiecare credincios îl poate adora şi-i poate mulţumi lui Dumnezeu după vrednicie.

Cu aceste forme de cult s-a rugat Biserica Ortodoxă în toate timpurile şi în toate locurile şi tot aşa se roagă şi azi. Cu toate aceste sfinte slujbe a fost lăudat Dumnezeu de creştinătatea ortodoxă întreagă. Aceleaşi laude, aceleaşi sfinte cîntări, aceeaşi jertfă, aceleaşi Sfinte Taine, prin care se revarsă în suflete harul lui Dumnezeu.

De aceea nimerit le zicea Sf. Ignaţiu creştinilor de pe timpul său: „Veniţi aşadar toţi la un loc într-o biserică şi la un altar, la un Iisus Hristos. Sîrguiţi-vă a vă împărtăşi cu Euharistie, căci unul e trupul Domnului nostru Iisus Hristos şi unul potirul în unirea sîngelui lui, un altar, precum şi un episcop împreună cu presbiterii şi diaconii".

Cultul creştin ortodox este o continuă predică vie a bunătăţii lui Dumnezeu şi o continuă revărsare a harului dumnezeiesc. Chiar dacă am căzut, am păcătuit, ca şi fiul cel rătăcit, avem posibilitatea să ne ridicăm iarăşi din păcat. Găsim în cultul nostru ortodox mijloace de iertare, de întărire, de luminare a sufletului. Ce impresie produce asupra celui păcătos biserica şi credincioşii ei care se roagă, sau care cîntă, sau care se împărtăşesc. O biserică împodobită de credincioşi care se roagă e cerul pe pămînt.

Prin cultul nostru ortodox, rînduielile şi slujbele noastre sfinte îl lăudăm pe Dumnezeu din ceruri, îl adorăm, îi mulţumim pentru binefacerile primite şi tot prin ele se revarsă în sufletele noastre harul cel ceresc.

Al. Moisiu

PAZA GÎNDURILOR

Mintea este reflex al perfecţiunii divine în om. „Întrebuinţată în direcţia binelui, prin virtute, ea ridică pe om la ţinta cea mai înaltă a vieţii sale, îl face asemenea Creatorului său, după cum îndrumată spre rău, ce putere distrugătoare este, cîtă ruină şi mizerie nu poate produce".

„Din rădăcinile cugetării inimii, spune Cartea Sfîntă, odrăslesc binele şi răul, viaţa şi moartea" (Sirah 37, 17—18).

Gîndurile bune sînt asemenea mărgăritarelor de mare preţ, prin care ne agonisim comoară nestricăcioasă, adică viaţă şi fericire. Prin ele ne ţesem haina mîntuirii, a bucuriei cereşti. „Căile celor ce ţin minte răul spre moarte duc" ne învaţă înţeleptul Solomon (Proverbe 12, 28). Moartea adevărată este înăuntrul inimii, datorită gîndurilor întinate, iar cel care s-a izbăvit de ele, curăţindu-şi sufletul, acela cu adevărat trăieşte „şi a trecut, cum zice Apostolul Ioan, de la moarte la viaţă". (I Ioan 3, 14). „Dumnezeu este martor gîndurilor ascunse şi pătrunde fără greş inimile oamenilor" (Înţelepciunea lui Solomon, 1, 6), de aceea, spune un îmbunătăţit întru evlavie: „El va da fiecăruia sau cunună sau osîndă nu numai pentru fapte, ci şi pentru gînduri şi hotărîri", aşa cum însuşi spune prin profetul Isaia: „Iată, vin să aduc faptele şi gîndurile lor" (Isaia 66, 18).

Mîntuitorul Iisus Hristos ne-a arătat de unde izvorăsc gîndurile: din „inimă" (Matei 15, 19), iar în graiul biblic inima este simbol care indică centrul puterilor sufleteşti, adică mintea. Nu puţine sînt locurile din scrierile Sfinţilor Părinţi, unde cuvîntul „inimă" este tîlcuit prin expresii ca: minte, cuget, spirit sau duh.

Mîntuitorul ne cere să curăţim întîi partea cea dinăuntru a fiinţei noastre de gîndurile păcătoase din care se zămilesc patimile (Matei 23, 26); El ne îndeamnă să veghem şi să fim gata oricînd, adică cu mintea curată, trează, căci nu ştim ziua, nici ceasul, întru care vom da răspuns şi pentru cel mai neînsemnat gînd al nostru (Luca 39—40).

Cugetătorul de Dumnezeu, Evragie monahul, aseamănă mintea cu un păstor, iar gîndurile cu o turmă de oi; şi ne atrage atenţia, că atunci „cînd se iveşte în noi un gînd de ură, sau de răutate, îndreptat asupra fratelui nostru, să ştim că o fiară sălbatecă a răpit oaia. Deci, grăbeşte-te şi lasă turma, adică toate gîndurile bune şi urmînd pe stînca cunoştinţei, caută oaia cea răpită, adică gîndul şi scoate-l din colţii fiarei, adică din strînsorile patimei păcătoase, şi readucîndu-l la gîndurile cele bune, hrăneşte-l cu virtuţile evlaviei. Şi păzeşte cu şi mai multă străşnicie turma, adică gîndurile, întocmai ca „Păstorul cel bun" care sufletul şi-l pune pentru oi" (Ioan 10, 11).

Prima condiţie a pazei gîndurilor e lepădarea de sine, după cuvîntul Domnului: „Unde este comoara ta, acolo va fi şi inima ta" (Matei 6, 21), adică gîndurile tale. Ceea ce înseamnă că trebuie să ne descătuşăm de legăturile gîndurilor păcătoase şi pătimaşe, să le lepădăm de la noi şi să înălţăm mintea către Dumnezeu, Mîntuitorul nostru.

Dacă, însă, vom încerca să reţinem oarecare gînduri întinate — spune Sfîntul Macarie Egipteanul — şi nu ne vom lepăda în chip deplin de ele, ne vom prăbuşi la fund şi ne vom îneca în marea cea amară a răutăţii, întocmai ca şi acela, care pe mare fiind, surprins de o furtună, în loc ca să se arunce gol în apă şi să se salveze, va încerca să ia cu sine şi oarecare lucruri, care îl vor trage în adînc, grăbind moartea lui".

O altă condiţie a pazei cugetelor este mînia împotriva gîndurilor rele, după cum ne învaţă prorocul David: „Mîniaţi-vă, dar nu păcătuiţi" (Ps. 4, 4), „adică aprindeţi mînia asupra patimilor voastre şi asupra gîndurilor deşarte ce izvorăsec din patimi, dar nu păcătuiţi săvîrşind cele puse de ele în minte".

Un alt mijloc de pază a minţii este priveghe-rea continuă asupra cuvintelor Domnului, după cum stă scris: „Pus-am gînd în inima mea să păzesc poruncile tale, că aceasta aduce răsplata veşnică" (Ps. 118, 112). Iar în alt loc al Scripturii Sfinte se spune: „Cît am iubit legea Ta, Doamne! Toată ziua ea e gîndirea mea" (Ps. 118, 97).

De fapt o bună parte din slujirea noastră către Dumnezeu stă în paza gîndurilor, din care răsar virtuţile, potrivit idealului stabilit de Sfîntul Apostol Pavel, care ne cere să prefacem, prin Duhul lui Hristos, întreaga fiinţă, „întru înnoirea minţii" (Romani 12, 2), depărtînd cu multă grijă gîndurile de la cele păgubitoare mîntuirii noastre.

De asemenea, meditaţia duhovnicească ne ajută să fim într-un gînd cu Hristos, să ne unim cu El „într-un duh" (I Corinteni 6, 17).

Dar „cel mai bun străjer al sufletului, spune Sfîntul Chiril al Ierusalimului, este rugăciunea", care ne va păzi de ispite şi orice cădere în păcat. În felul acesta, mintea noastră va deveni Biserică, „stîlp şi temelie a adevărului" (I Tim. 3, 15); va deveni altar, unde gîndurile curate vor fi ca o jertfă prea plăcută închinată Domnului (I Corinteni 3, 16—17); va deveni tron al cugetelor, în care se va sălăşlui însuşi Dumnezeu.

Dacă mintea moastră va fi astfel sfinţită de harul Prea Sfîntului Duh, vom realiza dorinţa Mîntuitorului şi anume: Unitatea cugetului (Ioan 17, 21), ca toţi să fim „un suflet, una cugetînd" (Filipeni 2, 2).

Încheiem cu îndemnul fericitului Isaia Pustnicul: „La tot lucrul pe care-l faci să ai pe Dumnezeu înainte şi să cugeţi că vede orice gînd al tău şi nu vei păcătui niciodată. Căci prin trezirea minţii, prin paza gîndurilor, noi vom putea ajunge, după cuvîntul apostolului (Pavel), să „avem gîndul lui Hristos" (I Corinteni 2, 16), adică gîndul de a preamări pe Tatăl ceresc (Matei 5, 16) şi de a iubi pe oameni cu fapta, din toată inima.

Diacon *Gavril Cernăuţeanu*

Un înălţător examen al întrajutorării

Luna mai, luna florilor, luna vieţii, luna bucuriei, anul acesta şi-a arătat o faţă cu totul opusă, neaşteptată, care a adus imense pagube şi negrăite dureri ţării şi poporului nostru.

Ca nişte haite flămînde care se năpustesc orbeşte, apele Mureşului, Someşului, Oltului, Siretului, Prutului, Dunării şi ale altor rîuri ale ţării au ieşit din paşnicul şi firescul lor făgaş şi s-au revărsat sălbatice pe întinse fîşii de pămînt, muşcînd fără milă din fabrici şi uzine înălţate cu mari cheltuieli, din lanuri cu grîu ce-şi legănau mlădioase spicele crude, promiţătoare de mult rod, din grădinile cu zarzavaturi, din livezi, din poduri, şosele şi căi ferate, din casele oamenilor ridicate cu trudă de o viaţă, ba chiar şi din viaţa paşnicilor locuitori ai acestor zone. Suma întreagă a tuturor pierderilor acestor calamităţi nemaiîntîlnite şi auzite pe plaiurile noastre este încă departe de a se şti exact. Pierderile cuprind zeci de întreprinderi inundate, cu greutate în gospodăria generală a ţării, unităţi comerciale şi culturale devastate, sute de mii de hectare de semănături înecate, mii de vite ucise, zeci de mii de case dărîmate, ori duse cu totul de puhoiul de ape sau de alunecările de teren. La acestea se adaugă spaima de nedescris a celor surprinşi de ape mai ales în miez de noapte şi cu deosebire suferinţele multor fiinţe omeneşti, copii, mame, bătrîni şi de alte vîrste ancoraţi în cîte un pod de casă gata să se dărîme sau pur şi simplu de crengile sau tulpinile unor copaci mai zdraveni.

Este adevărat —şi aceasta va rămîne o filă de eroism, de conştiinţă civică şi socială din cele mai luminoase ale istoriei acestor plaiuri — că în faţa calamităţilor întregul nostru popor: români, maghiari, germani şi de alte naţionalităţi — sub îndrumarea Conducătorilor iubiţi şi prin acţiunea comandamentelor şi organelor puterii de stat — s-a ridicat ca un singur om, ca un singur piept de oţel, ea o singură voinţă, acţionînd la limitarea puterii de distrugere a apelor, la salvarea bunurilor obşteşti şi particulare şi la salvarea vieţilor omeneşti, acţiune în care s-a mers pînă la jertfă.

În afară de aceste participări directe în zonele sinistrate a ţăranilor cooperatori, echipelor de muncitori, gărzilor patriotice, forţelor noastre armate, întreaga populaţie a ţării a fost şi este alături, într-un fel sau altul, de cei ce au avut de suferit, dînd un mişcător, un impresionant, un înălţător examen al întrajutorării, atît în faţa noastră înşine cît şi în faţa întregii lumi. Cu acest prilej au ieşit încă odată la lumină frumuseţea sufletească a poporului nostru, înaltele sale însuşiri morale, tradiţionala sa omenie, spiritul său de dăruire, de jertfă, atunci cînd este vorba de sărit în ajutorul semenului, în sprijinul aproapelui său aflat în suferinţă, în nenorocire.

Au fost donate alimente, îmbrăcăminte şi lingerie de tot felul, încălţăminte, articole de uz casnic etc., care s-au transportat cu potrivit numitele „caravane ale omeniei" din toate colţurile ţării spre regiunile sinistrate. Întreprinderi, muncitori, ţărani cooperatori şi în general toţi salariaţii de stat şi-au oferit o parte din munca lor, din cîştigul lor, la vindecarea multelor răni lăsate de inundaţie. Restul populaţiei ţării au depus la CEC în contul special 2000 pentru ajutorarea sinistraţilor sume care totalizează zeci de milioane lei.

De asemenea, cu acest prilej de grea încercare pentru ţara noastră deosebit de grăitor s-a manifestat simpatia de care poporul român se bucură peste hotare, concretizată nu numai în zeci de telegrame de compasiune, ci şi în ajutoare constînd în bani, îmbrăcăminte, medicamente, alimente, corturi etc., provenite de la diverse state, organizaţii de Cruce Roşie, firme, unităţi bisericeşti, persoane particulare ş.a.m.d.

Conducerea noastră de stat — în frunte cu Domnul Nicolae Ceauşescu, Preşedintele Consiliului de Stat, prezent pretutindeni la faţa locului în aceste zile critice — a alocat din primele momente 400 milioane lei pentru ajutorarea imediată a populaţiei sinistrate în alimente, adăpost, salarii etc., iar la sfîrşitul lunii mai a publicat o Hotărîre „privind unele măsuri de ajutorare a populaţiei şi a cooperativelor agricole de producţie care au avut de suferit din cauza calamităţilor naturale din luna mai 1970", Hotărîre care prevede importante despăgubiri pentru cei ce au pierdut locuinţe, bunuri casnice, clădiri şi culturi etc.

Urmînd dumnezeieştii învăţături care o luminează, precum şi profundelor simţăminte patriotice pe care le nutreşte, Biserica noastră — ierarhi, cler şi credincioşi — a fost alături de poporul nostru încă din primele clipe ale calamităţilor. Astfel, preoţii din zonele calamitate au stat în ajutorul păstoriţilor lor cu îndemnul şi cu fapta, fiind totodată la îndemîna comandamentelor instituite în acest scop.

De asemenea cei din jur au sprijinit acţiunea de ajutorare a celor în necaz.

Pe lîngă telegrame, rugăciuni, predici, masluri de obşte consacrate acestor dureroase evenimente, Biserica Ortodoxă Română a venit apoi în sprijinul ţării, pentru a depăşi grelele încercări prin care trece, şi cu contribuţii băneşti. Toate Centrele Eparhiale, fie episcopii sau arhiepiscopii, în frunte cu Sf. Patriarhie, au depus în contul sinistraţilor, din bugetele lor, sume care totalizează milioane de lei. Încrestăm faptul că importante sume de bani au donat şi celelalte Biserici şi o seamă de culte din ţara noastră.

Menţionăm în acest sens că, ea însăşi afectată în grad diferit în toate cele 6 judeţe pe care se extinde (între altele 18 biserici inundate), Arhiepiscopia Sibiului a donat din bugetul său 400.000 lei, plus contribuţia personală a Ierarhilor (I. P. S. Mitropolit Nicolae Mladin şi P. S. Episcop-vicar Visarion Răşinăreanu), a vicarului, consilierilor Arhiepiscopiei şi profesorilor de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu. La aceasta se adaugă salariul pe o zi, al preoţilor şi tuturor angajaţilor din Arhiepiscopie din luna mai pînă la sfîrşitul anului 1970, ceea ce de asemenea însumează peste 400.000 lei, precum şi contribuţia benevolă a parohiilor.

Considerăm potrivit să arătăm şi aceea că — încadrîndu-se în acţiunea comandamentului municipal din Mediaş — grupuri de cîte 60 de studenţi teologi de la Institutul nostru din Sibiu au lucrat 5 zile în şir, în oraşul Mediaş, la instituţii obşteşti şi persoane particulare, pentru a înlătura urmările nefaste ale revărsării apelor.

I. P. S. Nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului — alături de toţi Ierarhii Bisericii noastre Ortodoxe Române — a îndrumat mereu preoţimea privind sprijinul ce trebuie să-l dăm, a vizitat personal aproape toate zonele sinistrate din Arhiepiscopie şi anume: Mediaş, Dumbrăveni, Sighişoara, Odorhei, Alba-Iulia, Aiud, Cheţani, Luduş, Făgăraş, Tg. Mureş, Reghin, Tîrnăveni ş. a.

Cuvînt de mîngîiere şi îmbărbătare a rostit apoi I. P. S. Sa în Catedrala mitropolitană din Sibiu, Duminică, 17 mai 1970, şi tot aceluiaşi scop a servit şi Sf. Liturghie arhierească, slujită de Arhipăstorul nostru în catedrala din Mediaş, Duminică, 24 mai 1970.

Au vorbit cu acest prilej P. C. prot. al Mediaşului, P. Boeru, *despre durerea păstoriţilor săi, dar şi despre încrederea că ranele vor fi vindecate, P. C. vicar arhiep.* Tr. Belaşcu, *care a tălmăcit Evanghelia zilei cu o potrivită aplicare la momentele dramatice prin care au trecut credincioşii medieşeni şi alţii, îndemnînd la o viaţă plină de altruism, iar în încheiere I. P. S. Mitropolit* Nicolae, *din al cărui părintesc cuvînt de întărire sufletească reţinem idei ca acestea:*

„Această încercare a lovit pe mulţi. Mulţi şi-au pierdut casele, au pierdut tot ce au avut, tot ce au strîns într-o viaţă de trudă, iar alţii şi-au pierdut chiar viaţa. Dar cu toate acestea ceva nu se pierde; nu se pierde nădejdea că această încercare va fi biruită, că vom trece peste greutăţile care ne apasă, nu se pierde încrederea în darul lui Dumnezeu, în ajutorul Lui şi în puterea noastră a tuturor, dacă sîntem una şi înfrăţiţi luptăm să înlăturăm urmările acestor calamităţi".

„Nu zic să nu plîngem, căci durerea este mare şi lacrimile uşurează sufletul, inima. Dar printre lacrimi să zîmbim zilei de mîine . . ., să ne întărim nădejdea şi încrederea că prin unitatea noastră a tuturor, sub călăuzirea înţelepţilor noştri Conducători, şi prin darul lui Dumnezeu, prin rugăciunile noastre ale tuturor, prin munca şi jertfa noastră greutăţile acestea vor trece".

Încheind această scurtă cronică, nu putem decît să mărturisim ceea ce toată suflarea de pe aceste meleaguri simte şi anume deplina încredere că prin munca noastră unită, prin dăruirea pentru binele obştesc, prin cumintenia, omenia şi eroismul de atîtea ori verificat al poporului nostru — încercările acestea vor fi depăşite, urmările calamităţilor vor fi înlăturate, viaţa îşi va relua cursul ei normal şi, întărită şi primenită sufleteşte, Patria noastră scumpă va păşi spre noi zări de lumină, de prosperitate. Această încredere a şi început să rodească prin angajarea tuturor oamenilor muncii la reconstruirea fabricilor, a caselor şi aşezămintelor, la suplimentarea producţiei uzinelor şi la urgentarea muncilor agricole pentru o recoltă care să satisfacă nevoile poporului.

Ţara întreagă e un imens şantier, însufleţit de voinţa eroică de a şterge cît mai repede urmările calamităţilor şi de a îndeplini obiectivele planului de stat. În acest iureş al muncii eroice ne simţim cuprinşi toţi fără nici o deosebire, ca Patria noastră a tuturor să fie mereu înfloritoare.

T. R.

Divanul, de Dimitrie Cantemir

Vestim cu multă bucurie pe cititorii Telegrafului Român că, sub îngrijirea cercetătorului V. Cândea, a apărut într-o nouă ediţie vestita scriere a lui D. Cantemir: „Divanul sau gîlceava Înţeleptului cu Lumea sau giudeţul Sufletului cu Trupul".

Această operă însemnată a învăţatului domn român, care apare acum în a patra ediţie, a fost publicată la Iaşi, în 1698. „Divanul", scris la vîrsta de numai 24 ani, e prima scriere a lui D. Cantemir, „primul născut al minţii mele", cum mărturiseşte singur în grai biblic.

Noua ediţie e precedată de un lung şi erudit studiu, reproduce textul latin al lui A. Wissowatius, Stimuli virtutum, fraena peccatorum, tradus de Cantemir în a treia parte a scrierii sale, şi se încheie cu comentarii, variante, un glosar, indice de nume, autori şi opere, un indice cultural, o bibliografie . . . 572 pagini.

Desigur că ultima ediţie prin aparatul critic cu care e prezentat interesează în primul rînd pe specialişti: filologi şi istorici. Dar această operă mai prezintă un deosebit interes, nu numai pentru istoria culturii româneşti, ci şi pentru lumea noastră bisericească, pentru dreptcredincioşii noştri creştini, cititori ai acestei foi.

Pe bună dreptate, dascălul Ieremia Cacavela, numeşte pe domnul român „odor preadorit al Bisericii Ortodoxe". „Ortodoxia" lui D. Cantemir se vădeşte cu prisosinţă în Divan, căci în elaborarea lui, deşi foloseşte literatură diferită, totuşi se menţine în marginile doctrinei ortodoxe şi, cînd i se dă prilejul, el nu ezită şi combate atît învăţătura catolică despre „purgator", cît şi învăţăturile unitarienilor.

Divanul e un florilegiu, o antologie, un tezaur de învăţături noi şi vechi, pilde luate din Sf. Scriptură şi din scriitorii „păgîni", un mănunchi „de flori neveştedzitoare" cum spune Cantemir, scrise „spre slava şi folosinţa moldovenescului niam".

Subiectul nu e nou. Încă Sf. Ap. Pavel în epistola către Romani a arătat lupta ce se dă în om între aspiraţiile nobile ale sufletului şi pornirile josnice ale trupului. Acest subiect l-au tratat între alţii, Sf. Grigorie de Nazians, Efrem Sirul, în apus Bernard de Clairvaux. Lui Gr. Palama i s-a atribuit lucrarea întitulată: „Personificări felurite, de gîlceavă şi mai ales de judecată, arătînd ce ar spune sufletul împotriva trupului judecîndu-se cu el în divan şi ce trupul împotriva lui, precum şi răspunsul judecătorilor". Deci e lămurit că D. Contemir n-a fost primul scriitor european, ci se pare că între ultimii, care tratează această temă. Fireşte că D. Cantemir a folosit multe izvoare sacre şi profane în elaborarea Divanului, traducînd şi prelucrînd. E interesant că el a folosit „fără sfială", cum spune P. P. Panaitescu, pînă şi „gluma populară" cînd scrie: „Copilul neînvăţat, dobitoc mic creşte, / Iară mare făcîndu-se, bou mare seă numeşte".

Divanul cuprinde trei părţi sau „trei mese modeste spre sufleteasca-ţi desfătare", cum spune Cantemir către cititor. „La aceste trei mese iată că ţi seau dat şi două pahare, dintre care vei lua pe acela care o să-ţi placă. Unul, însă, deşi frumos şi îmbietor aurit pe dinafară, este pe dinăuntru de aramă şi conţine o băutură cumplită şi otrăvitoare; celălalt păhar este nearătos şi neplăcut pe dinafară, însă este în întregime aurit pe dinăuntru şi plin cu o apă dătătoare de viaţă şi cu o băutură cît se poate de dulce. Păharul frumos şi îmbietor este lumea sau împărăţia lumii, iar păharul nearătos şi umil la înfăţişare este cerul sau împărăţia lui.

Dintre aceste două pahare dumnezeescul părinte David, frumos, după cum se cuvine şi cu multă înţelepciune, a ales, zicînd: „Paharul mîntuirii voi lua şi numele Domnului voi chema" (Ps. 115, 4). Disputa propriu zisă între Înţelept şi Lume, care închipuesc sufletul şi trupul, se dă în partea 1-a.

(Continuare în pag. 4)

Cugetări folositoare

Fiule, iubeşte şi ascultă cu drag pe părinţii tăi. Cît eşti copil, ei îţi sînt protectorii tăi cei mari; cînd eşti tînăr în floarea vieţii, îţi sînt buni sfătuitori; iar cînd vei fi om matur, în toată puterea, ei vor fi prietenii tăi cei aleşi şi preţioşi.

Îngrijeşte cu voie bună de pomi, de grădină, de curte şi de casă şi-ţi va merge tare bine şi vei avea din belşug: roade bogate şi gospodăria-ţi va fi în floare, cu de toate.

Munca, creştine, aduce pe pămînt: multă binefacere şi mare mulţumire; e ceva sfînt.

Idealul scump al vieţii tale, spre binele tău, să-ţi fie dictonul acesta: „Nici o zi fără de lucru!" Şi te asigur că vei avea o reuşită sigură, sută-n sută, pe pămînt.

Scopul de mare valoare al vieţii tale este să ai ca bun prieten: cititul de cărţi bune. La drept vorbind s-a zis: „Cititul este un bun prieten al omului".

Cei vechi ziceau, cu adevărat, aşa: „Bate fierul pînă e cald!" Ei au spus un mare adevăr tuturor pămîntenilor; căci orice lucru făcut la timp, are rezultat frumos.

Decalogul, cele zece porunci, scrise pe table de piatră, de Dumnezeu, cu degetul Său, sînt călăuza cea bună a omenirii vechi, către Evanghelia lui Hristos care conduce azi omenirea creştină. În acest decalog e scrisă o poruncă preţioasă, bună pentru toţi şi anume: „Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, ca să-ţi fie ţie bine şi să trăieşti ani mulţi pe pămînt!" E tare adevărat, că cei ce respectă părinţii ajung oameni buni în viaţă, care sînt o cinste şi o fală în societatea omenească. Multă stimă şi mare laudă li se cuvine acestor cetăţeni aleşi.

Fratele meu, iubeşte-ţi fraţii şi surorile, ca pe tine însuţi şi te vor ajuta mult în viaţă. Bătrînii noştri aveau un proverb cu tîlc adînc, care zicea aşa: „Nu da vrabia din mînă, pe cioara de pe gard". Ai pus mîna pe un lucru bun, foloseşte-l la timp şi cu drag. Şi-apoi: „Ce-i în mînă, nu-i minciună". Pune mare preţ pe bunul tău şi nu rîvni la altul.

Cel ce necăjeşte pe părinţii săi, va fi de rîs şi dispreţuit de toată lumea.

Pr. *V. Anastasiu Bassarabin*

Din învăţăturile Sf. Părinţi

★ Bagă de seamă ca nu cumva bogăţia strînsă de tine să se prefacă în pricină de păcate pentru fiii tăi şi să fi pedepsit de două ori.

★ Cu cît cineva va socoti că a înaintat mai mult în ce priveşte cunoaşterea lui Dumnezeu, cu atît mai mult va simţi slăbiciunea lui în această privinţă. Aşa a fost cu Avram şi tot aşa şi cu Moise; în momentul cînd ei au putut să vadă pe Dumnezeu, atît cît îi este posibil unui om să-l vadă, atunci mai ales a început fiecare să se umilească.

★ Nici limbile îngerilor, oricare ar fi ele, nici glasurile arhanghelilor, chiar dacă ar fi împreunate laolaltă cu glasul întregii naturi raţionale, n-ar fi în stare să ajungă să cuprindă nici cea mai mică parte din Divinitate, necum ca ele să se încumete s-o explice întru totul.

★ Aşa precum acţiunea de a încălzi nu se poate despărţi de foc, precum acţiunea de a lumina nu se poate despărţi de lumină, tot aşa nu pot fi despărţite de Duhul Sfînt însuşirile de a sfinţi, de a da viaţă, de bunătate, de dreptate.

(Sf. Vasile cel Mare)

★ Să-i răsplătim Binefăcătorului nostru dragostea pe care ne-a arătat-o. Iar o răsplată îndestulătoare este o vieţuire plăcută Lui, un suflet treaz, un suflet veghetor.

★ Vă opresc eu oare să mîncaţi şi să vă desfătaţi? Nu! Nu vă opresc, dar vă îndemn să vă ţineţi în marginile trebuinţei, să puneţi stavilă petrecerilor mari, ca nu cumva să vă vătămaţi sănătatea sufletului, depăşind măsura.

★ Depăşirea măsurii dă naştere la o mulţime de boli şi te face şi de rîs!

★ Cel ce a intrat în stadionul virtuţii trebuie să-şi pună prin orice mijloc în bună rînduială purtările, căci buna rînduială a mădularelor este o icoană a stării noastre sufleteşti.

★ Domnul a adus lîngă El (la Schimbarea la Faţă) pe Moise şi pe Ilie, pentru că El are stăpînire asupra morţii şi vieţii.

(Sf. Ioan Ioan Gură de Aur).

Taina nunţii

(Urmare din pag. 1)

Sf. Scriptură ne spune că cununia este cea mai veche şi cea dintîi taină. Cea dintîi familie a fost binecuvîntată de Dumnezeu în rai, cînd a zis: „Creşteţi şi vă înmulţiţi şi stăpîniţi pămîntul" (Facere I, 2—8).

Cea dintîi minune făcută de Mîntuitorul a fost la nunta din Cana, la care a luat parte El, mama Sa şi ucenicii Săi (Ioan 2, 1—11), arătînd prin aceasta că familia este aşezămînt sfînt, care trebuie să poarte binecuvîntarea lui Dumnezeu.

Cununia este „taină mare" zice Apostolul Pavel şi aceasta nu numai pentrucă-şi are temeliile în firea omului, ci pentru că însuşi Mîntuitorul spune: *„Ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă"*.

Dacă cununia s-ar baza pe o simplă asociere între un bărbat şi o femeie, fără binecuvîntarea lui Dumnezeu, Mîntuitorul n-ar fi răspuns fariseilor ispititori: „Ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă", ci ar fi zis: „Cînd doi s-au împreunat de bună voie să nu se mai despartă".

Cuvintele „nu mai sînt doi ci un trup" şi „ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă" — spuse de Mîntuitorul, precum şi faptul că-şi descoperă dumnezeirea pentru prima dată prin săvîrşirea unei minuni la o nuntă, arată oricui că El binecuvintează şi sfinţeşte pe pămînt, ceea ce a rînduit Dumnezeu-Tatăl, cînd a făcut pe cei dintîi oameni, adică familia, că El înalţă legătura familială decăzută prin păcat.

Dumnezeu împreună prin binecuvîntare, iar binecuvîntarea se dă printr-o taină săvîrşită de Biserică.

Drept concluzii asupra celor spuse pînă acuma, putem formula următoarele învăţături:

1. Nunta este Taina Sfîntă prin care se binecuvintează de Dumnezeu unirea de bunăvoie între un bărbat şi o femeie, pentru împreună convieţuirea pe toată viaţa.

2. Rugăciunile, cîntările, precum şi lucrările simbolice de la cununie exprimă acelaşi scop comun: binecuvîntarea lui Dumnezeu şi făgăduinţa pe care mirii o fac că vor fi uniţi pînă la moarte.

Astfel: schimbarea inelelor între miri înseamnă că mirii se leagă să-şi dea unul altuia cinstea, credinţa şi iubirea fără de sfîrşit. Aşa cum inelul nu are capăt şi totdeauna e acelaşi, aşa nu trebuie să aibă capăt între cei ce se căsătoresc: dragostea, credinţa şi cinstea.

Simbolul cununilor ce li se pun pe cap, gustarea de vin din acelaşi pahar, înconjurarea analogului exprimă tot unirea nedespărţită dintre cei ce se cunună.

Să se observe că atunci cînd se pun cununile pe capetele mirilor, preotul nu zice: Te cunun eu, ci: „Cunună-se robul lui Dumnezeu, cu roaba lui Dumnezeu", ceea ce arată că nu preotul cunună ci Biserica cu harul şi puterea ei, iar ce face Biserica face însuşi Hristos. De aceea zice Apostolul că-i mare această Taină şi o aseamănă cu Hristos şi cu Biserica.

3. Cine ascultă şi urmăreşte cu atenţie felul cum Biserica oficiază o cununie, acela îşi dă seama că „nunta" nu este o simplă împreunare de bunăvoie între un bărbat şi o femeie, ci o „taină mare", care arată celor ce se cunună că unirea lor s-a făcut pe veci, că ei nu mai sînt doi ci unul, că s-au legat să păzească hotărîrile legii, să fugă de ispita divorţului, să lucreze împreună pentru o familie fericită, pentru naşterea şi creşterea de prunci sănătoşi la trup şi la minte, cuviincioşi, harnici, cinstiţi, cu frica lui Dumnezeu, care să facă cinste familiei lor şi ţării din care fac parte.

T. Radu

★ Raţionali sînt numai aceia care pot să deosebească ce este binele şi ce este răul, se feresc de cele rele şi vătămătoare sufletului şi toată grija o au spre cele bune.

★ Cei ce caută viaţa cea virtuoasă şi iubitoare de Dumnezeu, trebuie să se izbăvească de înalta părere de sine şi de toată slava cea deşartă.

★ Învăţarea de vorbe nu foloseşte nimic, dacă lipseşte purtarea sufletului cea plăcută lui Dumnezeu.

★ Calea cunoaşterii lui Dumnezeu este bunătatea.

(Sf. Antonie cel Mare).

Din înţelesurile Rusaliilor

(Urmare din pag. 1)

oameni, care, nedumeriţi, se întrebau unii pe alţii: „Ce s-a întîmplat?". Pentru a-i face să înţeleagă cele ce s-au întîmplat cu ei, apostolii au început să vorbească în limba fiecăruia. Fiecare, din orice colţ al lumii ar fi fost, înţelegea, în limba maternă, predica Sf. Apostoli, „Aceştia, care grăiesc, nu sînt ei oare toţi galilienii? Cum de auzim fiecare limba noastră, în care ne-am născut?" (F. Ap. 2, 7—8) — se întrebau, cu nedumerire, cei de faţă.

Sf. Apostol Petru rosteşte cu acest prilej un luminat şi însufleţitor cuvînt, în urma căruia s-au botezat ca la 3.000 oameni. Şi, neobosiţi, erau în ascultarea învăţăturii Apostolilor, în împărtăşire, în frîngerea pîinii şi în rugăciuni.

Curînd după sărbătoarea Cincizecimii Sf. Apostol Petru şi Ioan mergeau la biserică să se roage. La porţile bisericii stătea un cerşetor, schiop din naştere, şi, întinzînd mîna către ei, le-a cerut milă. Ap. Petru i-a spus: „... Argint şi aur n-am, însă ceea ce am îţi dau ţie: în numele lui Iisus Hristos Nazarineanul, scoală-te şi umblă" — şi, luîndu-l de mîna dreaptă, l-a ridicat. Deodată i s-au întărit lui tălpile şi genunchii şi, sărind cel ce a fost infirm, a început să umble şi a intrat împreună cu Apostolii în biserică. Uimiţi de această mare minune, popor mult s-a adunat în pridvorul numit al lui Solomon. Aici Ap. Petru a rostit a doua predică despre Învierea Domnului, cu care ocazie numărul credincioşilor „a sporit pînă la 5000" (F. Ap. 4, 4).

Astfel, la Ierusalim a fost pus începutul Bisericii creştine între iudei şi prozeliţi.

Primii creştini erau uniţi între ei cu o aşa iubire, încît se părea că la ei există o singură inimă şi un singur suflet. În relaţiile lor sociale şi de familie, ei se străduiau să îndeplinească întru totul cerinţele legii lui Hristos, lăsînd pentru toate timpurile pildă vie de trăire frăţească. Mulţi dintre ei îşi vindeau averea şi banii primiţi îi aduceau Apostolilor spre a fi împărţiţi celor în lipsă. Astfel, printre altele, levitul Iosie, cipriot de neam, vînzîndu-şi pămîntul a pus banii la picioarele Apostolilor şi, probabil, datorită acestei fapte de binefacere a primit denumirea de Varnava — fiul mîngîierii.

Multe şi mari minuni au săvîrşit Sf. Apostoli. Bolnavii, fiind scoşi pe stradă, erau puşi pe paturi şi cu puterea lui Dumnezeu, prin Sf. Apostoli se vindecau. Această mulţime de daruri, de binefacere deştepta în sufletul credincioşilor evlavie şi bucurie.

Iată deci doar cîteva din înţelesurile sau din urmările Pogorîrii Duhului Sfînt sau ale Rusaliilor.

Trebuie să ştim că Duhul Sfînt lucrează permanent în Biserică, ajutîndu-ne mereu, prin darurile Sale, să fim creştini adevăraţi, buni, cinstiţi, harnici, iubitori de oameni şi de ţară.

Pr. *Ch. Pistrui*

Divanul, de Dimitrie Cantemir

(Urmare din pag. 3)

În partea a doua se află expusă mai pe larg argumentaţia Înţeleptului. În partea a 3-a, care e cum am văzut numai o traducere, e vorba de cele 3 păci, de împăcarea între suflet şi trup, printr-o convieţuire creştinească şi înţeleaptă pe acest pămînt.

Divanul a fost o carte de „zidire sufletească" mult gustată de strămoşii noştri şi care a circulat pe întreg cuprinsul pămîntului românesc. O dovadă grăitoare sînt şi mulţimea de copii manuscrise ce s-au păstrat.

Închei această modestă şi scurtă prezentare a „Divanului" cu o însemnare de pe un manuscris, în care se află o frumoasă apreciere a acestei cărţi de pietate: „Citit-am, văzut-am, priceput-am, înţeles-am, minunatu-m-am de această carte cu atîtea dovediri şi mărturii ce adeverează din Sf. Scriptură. Mare duh au avut (cel) care o au tălmăcit. Să zic ca al (lui) Eliseiu, îndoit după cum au fost la Ilie prorocul. Pre care dar să mi-l dea şi mie Dumnezeu. Amin. Popa Nicolae".

Prot. *A. Radu*

REDACŢIA: Secţia culturală a Consiliului Arhiepiscopesc — Sibiu (Taxa poştală plătită în numerar) Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu | 44.206 |